

Rådgiversamling 2025

Fra elev til student

- Blir elever som går på VGS-studieforberedende studieforberedt?

Vivian Kjelland, Institutt for naturvitenskap, UiA

1

Institutt for naturvitenskapelige fag

Institutt for naturvitenskapelige fag har en bredde innen forskning og utdanning som omfatter fag som fysikk, kjemi, biomedisin, biologi, og økologi.

- Årsstudium i fysikk og biologi
- Bachelorprogram i biologi og bioingeniørfag
- Masterprogram i kystsoneøkologi
- Lektorutdanning
- Grunnskolelærerutdanning (GLU)
- Barnehagelærerutdanning
- Praktisk-pedagogisk utdanning (PPU)
- Etterutdanning for lærere

Hjemmeside: [Institutt for naturvitenskapelige fag - Universitetet i Agder](#)

2

Vivians grunnlag for å si noe om å være studieforbereidt:

**Bioingeniør
bachelor**

**Biologi
bachelor/årsstudium**

**Kystsoneøkologi
2-årig master**

→ Human anatomi, fysiologi og histologi
Vektorbårne sykdommer
Veileder bacheloroppgaver

Akademisk skriving

3

Vivians grunnlag for å si noe om å være studieforbereidt:

Kurs og foredrag for elever, studenter
og lærere, på VGS, høyskoler og
universiteter

4

Bestilling

Fortelle om dine erfaringer med de yngste studentene i din undervisning (de som kommer rett fra vgs):

→ Er de forberedt til høyere utdanning?

Har noe endret seg de siste årene, med tanke på:

→ Hvordan studentene er forberedt

→ Hva de forventer av foreleserne

Studieteknikk - kan du si noe om:

→ Hva du gjør i starten av semesteret

→ Hvordan du følger opp

Foto: colourbox

Case 1

Foto: colourbox

Høye forventninger

«Tina» - bare 5'ere og 6'ere på VGS

Stryker i alle emner i første semester på UiA

→ Studieteknikk («våg å endre»)

Case 2

Bioingeniøren Forskning Fag Aktuelt Folk Meninger Jobb Forfatterveiledning

Studenter leser knapt pensum

Bioingenierstudent Endre Ouff Olsen har kun kjøpt én pensumbok det siste året. Fagfolk er bekymret for studenters dalende vilje og evne til å lese lange tekster.

Link til artikkel: [Studenter leser knapt pensum](#)

Studenter leser ikke pensum del 1

(«kan, men vil ikke»)

SørBok:

«Aglén forteller at en foreleser på et stort strategikurs nylig kom innom bokhandelen. Mer enn 200 studenter hadde tatt eksamen i kurset, og strykprosenten var svært høy. Har de kjøpt pensum? undret foreleseren.

– Nei, var svaret. Vi hadde kun solgt 25 eksemplarer av boka. Hva slags kompetanse får studentene når de ikke leser pensumlitteraturen? spør Aglén.»

→ Mindre tekst på PP

8

Case 3

Foto: colourbox

Studenter leser ikke pensum del 2

(«Jeg klarer ikke å lese læreboken!» / «Jeg har ikke tid til å lese pensum!»)

Lesetrening

Jobb

Mobilbruk – tid og konsentrasjonsevne

→ Bevisstgjøring (jobb/mobil)

→ Dyplesing

9

Case 4

Foto: colourbox

Obligatorisk seminar

Googler svar

Mangler faglig selvtillit

→ Ikke PC, mobil eller lærebok, kun eget hode

→ ALIAS, LOTTO, gallerivisning, hot-seat

Case 5

Foto: colourbox

«Det er så deilig at undervisningen ikke er obligatorisk»

Forventet arbeidsinnsats: 27 arbeidstimer pr studiepoeng (SP)

Høstsemester: 30 SP på ~16 uker (15-17)

$27 \text{ t} \times 30 \text{ SP} = 810 \text{ arbeidstimer}$

$810 \text{ t} / 16 \text{ uker} = 50, 6 \text{ t/uke}$

Emneevaluering: De fleste studenter bruker langt mindre

Oppmøte før/etter Covid

Søk

Søk etter lover, forskrifter, dommer, stortingsvedtak, tariffavtaler

Forskrift om studier og eksamen ved Universitetet i Agder

Innholdsfortegnelse

§ 13. Emnestørrelse

Emnene skal ha et omfang på 5, 7,5, 10, 15, 20, 25 eller 30 studiepoeng. Masteroppgaver kan være på inntil 60 studiepoeng. Til grunn for fastsettelse av emnestørrelse skal det beregnes et forventet arbeidsomfang for studenten på 1 600 -1700 timer pr. studieår eller 27-28 timer pr. studiepoeng. Fakultetsstyret selv kan tillate annen emnestørrelse i den grad dette er nødvendig av hensyn til nasjonal rammeplan eller formalisert samarbeid med andre institusjoner. Bestemmelser om emnestørrelse gjelder ikke for oppdragsstudier, eksternt finansierte emner eller fristående emner.

Case 6

Foto: colourbox

«Jeg er så trøtt!!»

VGS # universitetet

- Søvnproblemer
- Stress og bekymringer
- Mobilbruk

12

Case 7

DEBATT | PUBLISERT 26.06.2025

Vil dere ha trygge sykepleiere, eller tilfeldige løsninger?

Bare 54 prosent av sykepleierstudentene føler seg rustet til å håndtere legemidler etter endt utdanning. Store ulikheter i undervisning og vurdering gjør pasientsikkerheten sårbar.

Link til artikkel: [Vil dere ha trygge sykepleiere, eller tilfeldige løsninger?](#)

«Det var veldig mye på kort tid, og føler vi bare rusket gjennom, det festet seg jo ikke. Jeg klarte eksamen, men husker ingenting i dag.»

(Student, UiA, 2025)

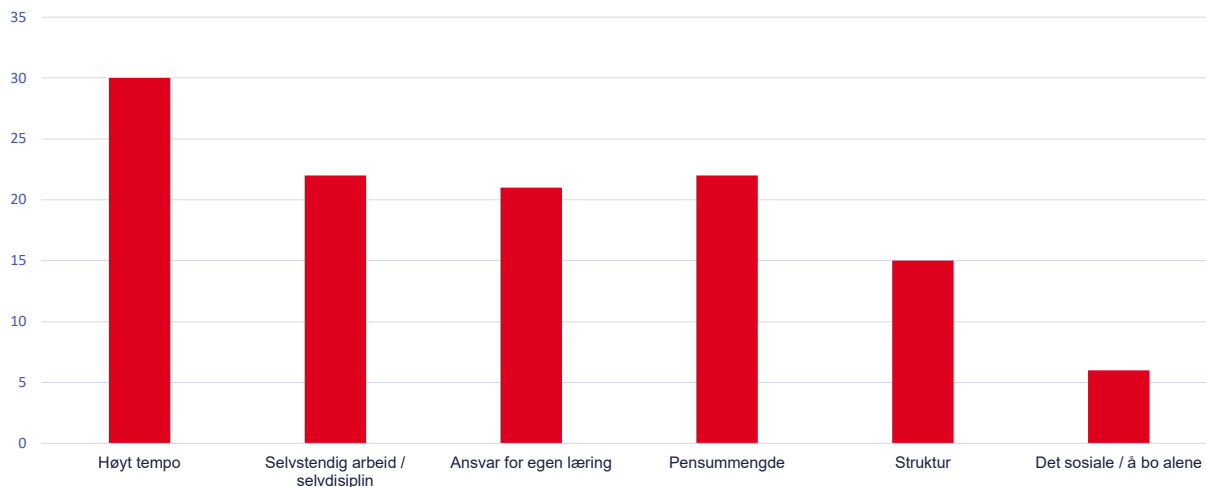
De tradisjonelle studieteknikkene:

- Repetert lesing
- Notater
- Oppgaveløsning med «åpen bok»
- Pugging

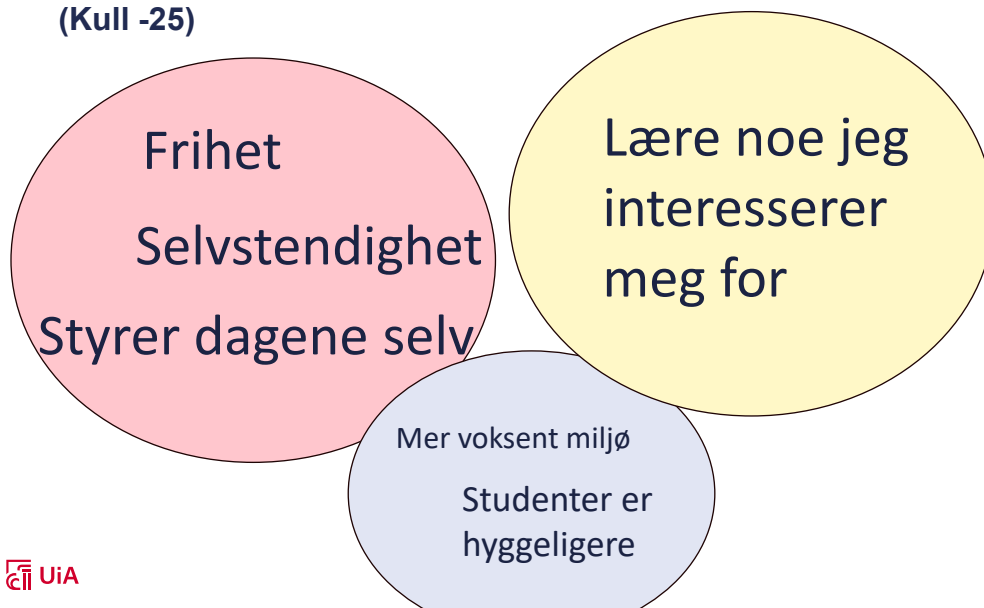
→ Studieteknikk

13

«Hva var mest utfordrende med overgangen fra VGS til universitetet?»
(Kull -25)

«Hva var det beste med overgangen fra VGS til universitetet?»
(Kull -25)

Bestilling

Fortelle om dine erfaringer med de yngste studentene i din undervisning (de som kommer rett fra vgs):

→ Er de forberedt til høyere utdanning?

Har noe endret seg de siste årene, med tanke på:

→ Hvordan studentene er forberedt

→ Hva de forventer av foreleserne

Studieteknikk - kan du si noe om:

→ Hva du gjør i starten av semesteret

→ Hvordan du følger opp

Foto: colourbox

16

Akademisk viten (10 SP), Universitetet i Innlandet

Emnets innhold

Emnet har som mål å legge et solid grunnlag for studentenes akademiske utvikling og fremgang i høyere utdanning. Sentrale tema er:

forberedelse til studielivet

Smarte team (gruppeprosesser og team-kontrakt)

introduksjon til karrierevei

prinsipper og rutiner for skriving av faglige tekster

kildekritikk og referanseteknikk

studieteknikk

bruk av digitale verktøy i læring

prinsipper for søk og gjenfinning av faglitteratur og relevant forskning

Utvikling av kritisk tenkning hvor evne til å skille mellom evidensbasert kunnskap og desinformasjon er sentralt i emnet

IDR1020
Akademisk
viten |
Studiekatalog
Universitetet i
Innlandet

Ny podkast om
hvordan du kan
lykkes som student
- Universitetet i
Innlandet

«Vi håper flest mulig – både studenter og fagmiljøer – tar dette i bruk»

(Eirik Grindaker)

17

Link til artikkel: [Etter tre års studier sliter studentene fortsatt med å lese. — Det er kjedelig](#)

Link til artikkel: [Sølet av pensumbøker går ned- fleire studentar droppar pensum heilt — NRK Rogaland – Lokale nyheter, TV og radio](#)

Link til artikkel: [Mange studenter glemmer pensum etter eksamen](#)

Link til artikkel: [Ekspert frykter at KI gjør studentene dummere](#)

Link til artikkel: [Dyplesing: Effekten av uforstyrret lesing - Sosialantropologisk institutt \(SAI\)](#)

Link til artikkel: [Vi må ta studenters prokrastinering på alvor](#)

Link til artikkel: [Markant nedgang i norske tiårings leseferdigheter | udir.no](#)

Link til artikkel: [Slik kommer du i gang etter ferien](#)

18

Få tips her 😊

Studieteknikk med Vivian Kjelland

[vivian.kjelland](#)

Vivian Kjelland

19